

JUDr. Štefan Harabin: Pokrok podporujeme, ale pokrok nesmie ohrozovať život a zdravie! 5G technológie predstavujú oveľa vyššiu elektromagnetickú záťaž a škodlivé účinky na ľudí a životné prostredie

- Redakce CZ24 News | 25. května 2020

SLOVENSKO: Vláda Slovenskej republiky vo svojom Programovom vyhlásení na roky 2020-2024, v časti Elektronické komunikácie a poštové služby okrem iného uvádza, že v oblasti rozvoja elektronických komunikácií sa zameria najmä na podporu budovania sietí novej generácie a poskytovanie vysokorýchlostných služieb elektronických komunikácií (5G), ktoré sú podmienené efektívnym využívaním frekvenčného spektra a jeho harmonizáciou.

Pri implementácii 5G technológie bude vláda prikladať osobitný dôraz na bezpečnostné aspekty prevádzky 5G siete. Implementácia nového európskeho regulačného rámca pre elektronické komunikácie vytvorí vhodné regulačné prostredie pre naplnenie týchto cieľov.

Vysoko erudovaní odborníci nás naliehavo varujú, že technológia 5G predpokladá oveľa vyššiu elektromagnetickú záťaž a má preukázateľne škodlivé účinky na ľudí a životné prostredie. Účinky zahŕňajú zvýšené riziko vzniku rakoviny, bunkový stres, zvýšené množstvo škodlivých voľných radikálov, genetické poškodenia, štrukturálne a funkčné zmeny reprodukčného systému, poruchy učenia a pamäti, neurologické poruchy a negatívne vplyvy na celkovú pohodu ľudí. Poškodenie sa však nevzťahuje len na ľudskú rasu, ale množia sa dôkazy o škodlivých účinkoch aj na rastliny a zver.

Veľké množstvo vedeckých štúdií poukazuje na ujmu na ľudskom zdraví spôsobenú elektromagnetickými poľami. Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny (IARC) - agentúra pracujúca pre Svetovú zdravotnícku organizáciu dospela v roku 2011 k záveru, že elektromagnetické polia s frekvenciami od 30 kHz do 300 GHz sú možným karcinogénom u ľudí (skupina 2B). Odborníci varujú, že normy ICNIRP, ktorými sa riadi aj Slovensko, sú zastarané. Dôvodom existencie „zavádzajúcich“ smerníc je konflikt záujmov členov rady ICNIRP vzhľadom na ich vzťahy s telekomunikačnými alebo energetickými spoločnosťami. Vedci žiadajú zastavenie expanzie 5G. Zastaviť projekt 5G sa nedávno podarilo Slovenskej vláde a slovenská vláda by si z nej mala zobrat príklad. Kým sa neposúdi dopad 5G na zdravie ľudí a prírodu, kým sa vedecky nedokáže bezpečnosť tejto novej technológie, musí sa proces zavádzania 5G sietí okamžite pozastaviť.

Som dlhoročný sudca, právnik, ktorý pri svojej práci vždy vychádzal a vychádza z bezpodmienečného rešpektovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Súčasne ako líder mimoparlamentnej politickej strany Vlasť pripomínam, že vo svojom politickom programe táto strana zvýraznila okrem iného prítomnosť nových hrozieb pre bezpečnosť občanov a zdravý vývoj populácie a prijala princíp orientácie na občana, ktorý znamená, že vláda musí pri všetkých svojich krokoch, ktorými bude realizovať verejnú politiku, stavať na prvé miesto prospech občanov a vytvárať tak hodnotu pre verejnosť bez akýchkoľvek hrozieb. Zdravie občanov je vysoko humánnym záujmom a cieľom štátu. Nesmie byť predmetom zisku.

Ústava Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 460/1992 Zb.) v článku 40 okrem iného uvádza, že každý má právo na ochranu zdravia. V šiestom oddieli nazvanom „Právo na ochranu životného

prostredia“ v článku 44 sa uvádza, že každý má právo na priaznivé životné prostredie. Je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a nesmie nad mieru ustanovenú zákonom životné prostredie ohrozovať a poškodzovať. Štát dbá o ekologickú rovnováhu a o účinnú ochranu určených druhov voľne rastúcich rastlín a živočíchov. Súčasne v nasledujúcom článku 45 je stanovené právo každého na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu. V tretej hlave Ústavy SR v článku 55 sa uvádza, že hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

Rada EÚ prijala 3. decembra 2019 závery v otázke významu a bezpečnostných rizík 5G technológie, pričom zdôraznila potrebu zmierniť bezpečnostné riziká spojené s 5G, ktoré uverejnila koordinačná skupina členských štátov pre sieťovú a informačnú bezpečnosť. Prístup k bezpečnosti siete 5G má byť komplexný a založený v prvom rade na dôkladnom posúdení všetkých rizík. Bezpečnosť 5G sa tak považuje za nepretržitý proces.

Problematika snahy o zavádzanie nových 5G komunikačných technológií je v súčasnosti vo viacerých ohľadoch nejasná. Po prvé, je to otázka právnej úpravy. V roku 1949 sa pôvodná Medzinárodná telekomunikačná únia (ITU, vznikla už v roku 1865 ako vtedy Medzinárodná telegrafná únia a je najstaršou medzinárodnou organizáciou) stala oficiálne jednou z uznaných odborných agentúr OSN. Jej úlohou je koordinovať užívanie rádiového spektra vo svete, podpora medzinárodnej spolupráce v pridelení obežných dráh pre satelity, pracuje v prospech zlepšenia telekomunikačnej infraštruktúry v rozvojových štátoch a pomáha pri vývoji a tvorbe celosvetových technických štandardov. Dodnes však napríklad nie je na medzinárodnej úrovni definovaný ani pojem „vzdušný priestor“. Po druhé, je to otázka pôsobenia na zdravie ľudí a životné prostredie, kde spoločným cieľom musí byť ochrana zdravia a prírody ako celku. Po tretie, otázka využívania najnovších poznatkov a telekomunikačných technológií musí byť prospešná a zostať dostupná pre všetky štáty. Zisk ako jeden z pochopiteľných cieľov by nikdy nemal byť prvoradým.

Otázky zavádzania novej 5G technológie je potrebné riešiť komplexne ako otázku celosvetovú. Tu pomôžu existujúce štruktúry OSN. Som presvedčený, že ak sa svet dokázal už v roku 1967 dohodnúť na základných princípoch mierového využívania vesmíru prijatím Zmluvy o kozmickom priestore (The Outer Space Treaty, 1967), kedy do popredia výrazne vystúpila práve otázka bezpečnosti ľudstva, tak aj dnes je potrebné rovnako klásť dôraz práve na bezpečnosť ľudstva aj pri mierovom využívaní kozmického priestoru. Naším spoločným cieľom musí byť zodpovedné získanie pravdivých údajov o možnom ohrození ľudského zdravia a životného prostredia novou technológiou 5G.

Musíme sa snažiť o hľadanie spoločných právnych postupov štátov sveta tak, aby sa tieto riziká odstránili, alebo aby sa prijali nové, bezpečnejšie formy komunikačných technológií. Podporujem spoluprácu štátov v tejto otázke. Výsledkom potom môže byť rámcová dohoda a následne právne záväzné normy, ktoré zaručia bezpečnosť a zdravie pre svetovú populáciu a životné prostredie. Je to dlhý proces, ale práve to musí spájať odborníkov a nás právnikov z jednotlivých štátov sveta, ktoré cítia svoju zodpovednosť za riešenie tejto otázky. Pôsobiť je potrebné samozrejme aj v rámci ostatných relevantných medzinárodných organizácií a na domácej pôde v každom štáte.

Pokrok podporujeme, ale pokrok nesmie ohrozovať život a zdravie planéty.

JUDr. Štefan Harabin